

ЛЕТНА ШКОЛА УПРАВУВАЊЕ ВО УСЛОВИ НА МИГРАНТСКИ КРИЗИ 18. - 24. Јуни 2018. Скопје

www.summerschool.mk | www.summerschool.ba

LJETNA ŠKOLA UPRAVLJANJE U USLOVIMA MIGRANTSKIH KRIZA

18. - 24. Juni 2018. SKOPLJE

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Federalna uprava civilne zaštite

International Organization for Migration (IOM)
The UN Migration Agency

www.summerschool.mk | www.summerschool.ba

UVODNA RIJEČ

Poštovani polaznici „Međunarodne Ljetne škole - Upravljanje u uslovima migrantskih kriza“,

Kao dekan Fakulteta za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Univerziteta u Sarajevu iznimno sam ponosan i sretan zbog pokretanja programa „Međunarodna Ljetna škola - Upravljanje u uslovima migrantskih kriza“. Ovaj internacionalni projekat necikličnog oblika obrazovanja realizujemo u punom partnerstvu sa Filozofskim fakultetom Univerziteta „Sv. Kiril i Metodij“ iz Skopja, Makedonija, i Veleučilištem Velika Gorica iz Republike Hrvatske.

Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Univerziteta u Sarajevu je još prije nekoliko godina prepoznao značaj cjeloživotnog učenja iz oblasti kriminalistike, kriminologije i sigurnosti, te od 2015. godine kontinuirano provodi programe cjeloživotnog obrazovanja, kroz neciklične akademske programe usmjerene prije svega na jačanje kompetencija i potrebnih vještina svojih studenata, kao i profesionalaca iz sigurnosnog sektora.

Nakon niza izuzetno uspješnih ljetnih i zimskih škola koje su realizirane širom Bosne i Hercegovine, ovog ljeta, u junu 2018. godine izlazimo van granica naše države, te Međunarodnu ljetnu školu „Upravljanje u uslovima migrantskih kriza“ održavamo u Makedoniji – u Skopju i Gevgeliji. Ovaj regionalni akademski program će na jugu Zapadnog Balkana okupiti studente i profesionalce čije je šire i uže interesovanje sigurnost u svim njenim pojavnim oblicima. Očekujemo da se u Skopju okupe studenti i praktičari iz Bosne i Hercegovine, Makedonije, Hrvatske,

Kosova i ostalih država iz Regiona, te da kroz pohađanje ovog programa značajno povećaju kapacitete postojećih vještina i kompetencija, kada je u pitanju djelovanje i postupanje u kriznim situacijama, i to onim uzrokovanih upravo migrantskom krizom. Namjera nam je povezati i obučiti značajnu grupu mladih ljudi sa teritorije Zapadnog Balkana, koja će u budućnosti moći i znati primijeniti stečene kompetencije u domenu efektivnog i efikasnog djelovanja u slučajevima migrantskih kriznih situacija, a u cilju jačanja kapaciteta država Zapadnog Balkana u rješavanju novonastalih kriznih situacija. Zašto ne reći da nam je namjera i stvaranje cijele jedne nove generacije budućih profesionalaca, koji će kroz institucije država iz kojih dolaze, a naročito koristeći svoje lične kontakte i ostvarenu saradnju, činiti značajan kohezivni faktor u regiji, kada je u pitanju efikasno djelovanje, ne samo u migrantskim krizama, već u svim kriznim situacijama koje mogu zadesiti Region.

Moguća migrantska kriza, kao i ostale različite krize uzrokovane društveno-političkim okolnostima ili prirodnim nesrećama, ne poznaju granice država u Regionu, niti njihove političke sisteme, njihovu ekonomsku moć i sposobnost upravljanja u vanrednim okolnostima. Krize se jednostavno događaju, štetno djeluju i obavezuju sve organe i nivoe vlasti da svoje ljudske potencijale i materijalne resurse stave u funkciju upravljanja, zaštite i spašavanja. Cilj nam je da polaznici ove Međunarodne ljetne škole savladaju osnove, odnosno, unaprijede svoja znanja u segmentu upravljanja u uslovima migrantskih kriza. Kontinuirana obuka, obrazo-

vanje, organizovanje i pripremanje za postupanje u različitim mogućim scenarijima, neophodna je našim studentima, kao i svim ostalim zainteresovanim pojedincima, bili oni dio sistema ili ne.

Eminentni predavači Fakulteta za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Univerziteta u Sarajevu, Filozofskog fakulteta Univerziteta „Sv. Kiril i Metodij“ iz Skopja, Veleučilišta Velika Gorica iz Hrvatske, kao i različiti stručnjaci iz prakse iz Makedonije i Hrvatske, preniće svoje

ja bogata znanja i iskustva polaznicima ovog programa, te cijenim da je šestodnevna Međunarodna ljetna škola izvrsna prilika, kako za sticanje novih znanja i vještina, tako i za razmjenu iskustava, a svakako i za nova poznanstva i unapređenje saradnje u Regionu.

DEKAN FAKULTETA ZA KRIMINALISTIKU, KRIMINOLOGIJU I SIGURNOSNE STUDIJE

Prof. dr Nedžad Korajlić

***Почитувани учесници на
Меѓународната летна школа
„Управување во услови на мигрантски кризи“***

Како декан на Факултетот за криминалистика, криминологија и безбедносни студии при Универзитетот во Сараево, особено сум горд поради започнувањето на програмата „Меѓународна Летна школа – Управување во услови на мигрантски кризи“. Овој интернационален проект на нецикличен облик на образование го реализираме во полноправно партнерство со Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и Универзитетот од Велика Горица од Република Хрватска.

Факултетот за криминалистика, криминологија и безбедносни студии од Универзитетот во Сараево уште пред неколку години го препозна значењето на доживотното учење од областа на криминалистиката, криминологијата и безбедноста, и од 2015 година континуирано спроведува програми за доживотно образова-

ние, низ нециклични академски програми насочени, пред сè, на јакнење на компетенциите и потребните вештини на своите студенти, како и на професионалците од безбедносниот сектор.

После низа исклучително успешни летни и зимски школи кои се реализирани ширум Босна и Херцеговина, ова лето, во јуни 2018 година излегуваме надвор од границите на нашата држава и Меѓународната летна школа „Управување во услови на мигрантски кризи“ ја одржуваме во Република Македонија – во Скопје и Гевгелија. Оваа регионална академска програма, на југот на Западен Балкан, ќе ги собере студентите и професионалците чие пошироко или потесно поле на интерес е безбедноста во сите нејзини појавни облици. Очекуваме дека во Скопје ќе се соберат студенти и практичари од Босна и Херцеговина, Македонија, Хрватска, Косово и останатите држави од Регионот, каде учесниците преку оваа програма значително ќе ги зголемат капацитетите на нивните постоечки вештини

и компетенции, кога е во прашање дејствувањето и постапувањето во кризни ситуации, и тоа на тие кои се предизвикани токму од мигрантска криза.

Нашата намера е да поврземе и обучиме значителна група на млади луѓе од територијата на Западен Балкан, која во иднина, ќе може и ќе знае да ги применува стекнатите компетенции во рамките на ефективно и ефикасно дејствување во случаи на мигрантски кризни ситуации, а сè со цел зајакнување на капацитетите на државите од Западен Балкан во решавањето на новонастанати кризни ситуации. Зашто и да не кажеме дека имаме намера да створиме една цела нова генерација на идни професионалци, кои во рамките на институциите на државата од кои доаѓаат, а особено користејќи ги личните контакти и остварената соработка, ќе бидат битен кохезивен фактор во регионот, кога е во прашање ефикасно дејствување, не само во мигрантските кризи, туку и во сите кризни ситуации кои можат да го погодат Регионот.

Можната мигрантска криза, како и останатите разни кризи предизвикани од општествено-политичките околности или природните несреќи, не ги познаваат границите во Регионот, ниту нивните политички системи, нивната економска моќ и способноста за управување во вонредни околности. Кризите едноставно се случуваат, штетно делуваат и ги обврзуваат сите органи и нивоа на власта, своите човечки потенцијали и материјалните ресурси ги стават во функција на управување, заштита и

спасување. Наша цел е учесниците на оваа Меѓународна летна школа да ги совладаат основите, односно, да ги унапредат своите знаења во сегментот (делот) за управување во услови на мигрантски кризи. Континуираната обука, образование, организирање и подготвување за постапување во разни можни сценарија, е неопходна за нашите студенти, како и на сите заинтересирани поединци, биле тие дел од системот или не.

Еминентни предавачи од Факултетот за криминалистика, криминологија и безбедносни студии при Универзитетот во Сараево, Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ од Скопје, Универзитетот од Велика Горица од Хрватска, како и разни стручњаци од пракса од Македонија и Хрватска, ќе ги пренесат своите богати знаења и искуства на учесниците на оваа програма, оттука ценам дека шестодневната Меѓународна летна школа е одлична можност, како за стекнување нови знаења и вештини, така и за размена на искуства, а секако и за нови познанства и унапредување на соработката во Регионот.

Факултетот за криминалистика, криминологија и безбедносни студии е горд што оваа програма, која ја креирале професори од нашиот факултет, се реализира како интернационална академска програма надвор од Босна и Херцеговина и што нашите меѓународни партнери го препознааат нејзиниот квалитет и потребата од спроведување. Токму Меѓународната регионална соработка со најугледните високошколски установи од Западен

Балкан се најдобриот пат за натамошен развој и промоција на академските, наставните и научните капацитети на Универзитетот во Сараево. Факултетот за криминалистика, криминологија и безбедносни студии продолжува со ширење на идејата за меѓурегионална соработка, академското поврзување и континуирано поврзување на младите луѓе од регионот на Западен Балкан.

Среќен сум што на тој пат не има се повеќе, и се радувам дека ова лето ќе бидеме во што поголем број во Скопје.

**Декан на
Факултет за криминалистика,
криминологија и безбедносни студии
Проф. д-р Неџад Коралиќ**

***Почитувани учесници во
„Меѓународната летна школа –
Управување во услови на мигрантска криза“,***

Од основањето на Филозофскиот факултет помина скоро еден век. Сложените процеси низ кои минува човештвото во современото бараат постојано проширување на знаењата за да се разберат развојот и феномените на „новото општество“ со кои денес се соочува човекот, но и развивање на нови форми на пренесување и размена на знаењата во процесот на доживотно учење. Затоа сметам дека програмата на Меѓународната летна школа „Управување во услови на мигрантска криза“ која Филозофскиот факултет во Скопје ја организира заедно со Факултетот за криминалистика, криминологија и безбедносни студии од Сараево и Универзитетот за применети науки Велика Горица од Хрватска, нуди голема можност за вас да стекнете нови знаења за оваа актуелна и значајна тема.

Школата нуди можност на теоретски, практични предавања и вежби на експертите од Македонија, Босна и Херцеговина и Хрватска за геополитиката и демографијата на тековните миграциски кризи, како се менаџираат кризните состојби, како функционираат службите задолжени за кризни состојби и нивната координација, механизмите за заштита на интегритетот и психосоцијална поддршка, работа во кризна ситуација со бегалци и мигранти, идентификација на потребите и обезбедување на различни нивоа на првична интервенција на терен, камп менаџмент, посета на транзитните центри за бегалци во Македонија.

Целта на школата е, покрај проширување на знаењата на студентите, да поттикне интерес и кај разни професионалци од регионот и Европа за да се засилат капацитетите и човечките ресурси во секоја земја за справување со наредни можни мигрантски кризи. Особено е важно што во школата се вклучени и експерти чие искуство од

бегалската криза во 2015 и безбедносниот ризик со кој се соочи Македонија е од непроценливо значење. Иако од 2016 бегалската рута е целосно затворена, секојдневните илегални преминување во Македонија, ризикот на повратници на радикален тероризам што потекнуваат од регионот, ризикот по јавното здравје, нерешавањето на глобалните причини за бегалските кризи, се доказ за потребата од летни школи со кои преку обуки и доусовршување на специфични вештини битни за превенција и решавање на кризните ситуации ќе се обучи кадар кој ќе може во секое време да одговори на предизвиците кои ги носат овие состојби по безбедноста на државите.

Она што особено ме радува е што многу институции и организации пројавија интерес и ја разбраа важноста на овој проект. Секако голема благодарност за поддршката и идите на на наши-

те партнери, колеги од Факултетот за криминалистика, криминологија и безбедносни студии од Сараево. Програмата ќе се реализира во соработка со Министерството за одбрана на РМ, Министерството за внатрешни работи на РМ, Националниот координативен центар за гранично управување, Дирекција за заштита и спасување на Република Македонија, Центарот за управување со кризи, ИОМ, УНИЦЕФ, и Црвен крст. Големiot број на заинтересирани учесници од целиот регион претставува доказ за оправданоста на оваа програма, која ќе настојуваме од година во година да ја унапредуваме и развиваме со намера да се зголеми нејзиниот меѓународниот карактер и углед.

**Декан на
филозофскиот факултет во скопје
Проф. д-р Ратко Дуев**

Dragi učesnici «Međunarodne ljetne škole – Upravljanje u uslovima migrantskih kriza»,

Od osnivanja Filozofskog fakulteta prošlo je skoro jedan vijek. Složeni procesi kroz koje ljudsko biće prođe u prošlosti zahtijevaju kontinuirano širenje znanja kako bi razumjeli razvoj i pojave “novog društva” sa kojim se čovjek suočava danas, ali i razvoj novih oblika prenosa i razmjene znanja u procesu cjeloživotnog učenja. Stoga smatram da program Međunarodne ljetnje škole “Upravljanje

u uslovima migrantskih kriza” koji će se organizovati zajedno sa Fakultetom za kriminologiju, kriminologiju i sigurnosne studije iz Sarajeva i Veleučilištem Velika Gorica iz Hrvatske, nudi sjajnu priliku da steknete nova saznanja o ovoj trenutnoj i važnoj temi.

Ova Ljetna škola nudi mogućnost teorijskih, praktičnih predavanja i vježbi stručnjaka iz Makedonije, Bosne i Hercegovine i Hrvatske o geopolitici i demografiji trenutne migracione krize, kako se upravlja u kriznim situacijama, kako funkcionišu usluge kriznog upravljanja i njihova koordinacija, koji su mehanizmi

za zaštitu integriteta izbjeglica i migranata, kako pružiti potrebnu psihosocijalnu podršku izbjeglicama i migrantima u novonastalim kriznim situacijama. Uz sve ovo navedeno polaznici ove Ljetne škole biće u prilici da steknu znanja iz intervencija na terenu, upravljanja kampovima i to sve na primjerima tranzitnih centara za izbjeglice u Makedoniji.

Cilj ove ljetne škole je da se pored širenja znanja studenata, podstakne i interes među različitim profesionalcima iz regiona i Evrope sa ciljem jačanja kapaciteta ljudskih resursa u zemljama regiona radi rješavanja eventualnih mogućih migracijskih kriza. Posebno je važno istaći da je programom predviđeno i uključivanje stručnjaka iz različitih oblasti, a koji su učestvovali i svojim radom doprinjeli rješavanju krizne situacije u uslovima izbjegličke krize u 2015. godini u Makedoniji. Iako je migracijska ruta u potpunosti zatvorena od 2016. godine, dnevna ilegalna migracija u Makedoniji, i rizik povratnika na radikalni terorizam porjeklom iz regiona, kao i rizik po javno zdravlje, neuspjeh u rješavanju globalnih uzroka izbjegličkih kriza, dokazuju potrebu za ljetnim školama, koje nude poboljšanje

specifičnih vještina značajnih za prevenciju i rješavanje kriznih situacija.

Posebno mi je drago što su mnoge institucije i organizacije pokazale interes i shvatile značaj ovog projekta. Svakako, veoma sam zahvalan za podršku i ideje naših partnera, kolega sa Fakulteta za kriminologiju, kriminologiju i sigurnosne studije iz Sarajeva. Program Ljetne škole „Upravljanje u uslovima migrantskih kriza“ realizovat će se u saradnji sa Ministarstvom odbrane Republike Makedonije, Ministarstvom unutrašnjih poslova Republike Makedonije, Nacionalnim koordinacionim centrom za upravljanje granicom, Direkcijom za zaštitu i spašavanje Republike Makedonije, Centrom za krizno upravljanje, IOM, UNICEF-om i Crvenim krstom. Veliki broj zainteresovanih učesnika iz čitavog regiona je dokaz izvodljivosti ovog programa, čime će mo nastojati da se promovišemo i razvijamo iz godine u godinu sa namjerom da povećamo svoj međunarodni karakter i reputaciju.

**Dekan
Filozofskog fakulteta iz Skopja
Prof. dr Ratko Duev**

CILJ PROGRAMA

Ovim programom želimo uticati na povećanje kapaciteta postojećih vještina i kompetencija učesnika programa Ljetne škole, i stvaranja novih, kroz multidisciplinarne teme koje govore o demografiji, zaštiti, humanitarnim reakcijama, zaštiti integriteta i psihosocijalnoj zaštiti i mehanizmima za koordinaciju u upravljanju.

ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА/КУРСОТ:

Со понудената програма имаме намера да влијаеме на зголемување на капацитетите на постојните вештини и компетенции на учесниците на програмата на Летната школа, и создавање на нови, преку мултидисциплинарни теми кои говорат за демографија, заштита, хуманитарни реакции, заштита на интегритетот и психосоцијална заштита и механизми за координација и управување.

ОПШТЕ I СПЕЦИФИЧНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ (ЗНАЈА I ВЈЕШТИНЕ)

Nakon završetka programa cjeloživotnog učenja Međunarodna ljetna škola – „Upravljanje u uslovima migrantskih kriza“ i izradom završnog zadatka, polaznici će biti osposobljeni za razumijevanje procesa efektivnog i efikasnog djelovanja u slučajevima kriznih situacija nastalih u uslovima migrantskih i izbjegličkih kriza.

ОПШТИ И СПЕЦИФИЧНИ КОМПЕТЕНЦИИ (ЗНАЕЊА И ВЕШТИНИ):

По завршување на програмата за доживотно учење на Меѓународната летна школа „Управување во услови на мигрантски кризи“ и изработка на завршен труд, учесниците ќе бидат оспособени за разбирање на процесите за ефективно и ефикасно дејствување во случаите на кризни ситуации во услови на мигрантски и бегалски кризи.

ISHODI UČENJA

Polaznici će nakon uspješnog savladavanja programa cjeloživotnog učenja Međunarodna ljetna škola – „Upravljanje u uslovima migrantskih kriza“, znati primijeniti svoja znanja u upravljanju krizama nastalih u slučaju migracija izbjeglica i raseljenih lica.

РЕЗУЛТАТИ ОД УЧЕЊЕ

Учесниците после успешното совладување на програмата за доживотно учење на Меѓународната летна школа „Управување во услови на мигрантски кризи“, ќе знаат да ги применат сопствените знаења во управување со кризи кои се појавуваат во случај на миграција на бегалци и раселени лица.

НАЧИН ODRՂAVANJA NASTAVE

U radu   se primjenjivati sljedeće nastavne metode: predavanje, interaktivni rad u malim grupama, plenarne rasprave. Polaznici će tokom programa/kursa cjeloՂivotnog obrazovanja Međunarodna ljetna  kola – „Upravljanje u uslovima migrantskih kriza“ biti raspoređeni u grupe. Program/kurs cjeloՂivotnog učenja traje 7 dana.

НАЧИН НА OДРՂУВАЊЕ НА НАСТАВАТА

Во програмата  е се применуваат следниве наставни методи: предавање, интерактивна настава во мали групи, пленарни дискусии. Учесниците во текот на програмата/курсот за доживотно учење на Ме ународната летна škola „Управување во услови на мигрантски кризи“,  е бидат распоредени во групи. Програмата/курсот за доживотно учење трае 7 дена.

ПРАКТИ НИ РАД

1. Uspostavljanje baze operacija za Tim za upravljanje kampom;
2. Izraditi plan tranzitno - prihvatnog kampa za izbjeglice kapaciteta 500 ljudi;
3. Uspostavljanje organizacije kampa (Management baze operacije, tim za planiranje, tim za organizaciju smještaja, tim za vodu, higijenu i sanitaciju (WASH), tim za osiguranje prehrane, tim za medicinsku potporu, tim za psihološku potpru i prevenciju, tim za kulturološku i društvenu praksu, tim za sigurnost, tim za komunikaciju s medijima).

ПРАКТИЧНА РАБОТА

1. Воспоставување на база за опе-рација на Тимот за управување со камп;
2. Изработка на план за транзитно-прифатен камп за бегалци со капацитет за 500 луѓе;
3. Воспоставување на организација на камп (Менаџмент на база за операции, тим за планирање, тим за организација за сместување, тим за вода, хигиена и санитарен јазол (WASH), тим за обезбедување на исхрана, тим за медицинска поддр ка, тим за психоло шка потпора и превенција, тим за културоло шка и општествена пракса, тим за безбедност, тим за комуникација со медиуми).

USLOVI I OBAVEZE STUDENATA

Uslov za upis programa/ kursa Međunarodna ljetna  kola – „Upravljanje u uslovima migrantskih kriza“ je: završena srednja  etvorogodi nja škola, gimnazija, svršeni studenti (I,II i III ciklusa studija), ili student koji trenutno pohađa studijski program prvog, drugog ili trećeg ciklusa studija društvenih, tehničkih, humanističkih ili prirodnih nauka. Obaveze polaznika u okviru ovog programa/kursa su:

1. Obavezno pohađanje nastave i vježbi,
2. Izrada završnog zadatka.

УСЛОВИ И ОБВРСКИ НА СТУДЕНТИТЕ

Услов за упис на програмата/ курсот на Ме ународната летна škola „Управување во услови на мигрантски кризи“ е завршено средно  етиригодишно училиште, дипломирани студенти (I, II и III циклус на студии), или студент кој моментално е запишан на студиска програма на прв, втор или трет циклус на општествени, техни ки, хуманистички или природни науки. Обврски на учесниците во рамки на програмата/курсот се:

1. Задолжително посетување на наставата и на вежбите,
2. Изработка на финален/завршен труд.

ОПИС ЛЈЕТНЕ ШКОЛЕ

Izbjeglica je pojam koji u najširem smislu označava svaku osobu koja je zbog rata, elementarne nepogode ili sličnih okolnosti bila prisiljena trajno ili na duži rok napustiti svoju domovinu ili prebivalište. Od godine 1951., pojam izbjeglice je suzilo međunarodno право, odnosno Konvencija UN-a o statusu izbjeglica, koja kao izbjeglicu definira “osobu koja se nalazi izvan zemlje svog državljanstva i koja uslijed osnovanog straha od proganjanja zbog rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj grupi ili političkog uvjerenja ne želi ili se ne može staviti pod zaštitu te države”. Pojam izbjeglice i prognanika nije sasvim istoznačan. Izbjeglice (eng. escapees) su osobe koje svojevолно napuštaju svoju zemlju, ali ne slobodnom voljom, nego под притиском очекиваних будућих тлачења или страха од још већих тлачења него што су већ доживјели. Живот или квалитета живота им је угрожен, због чега не могу или се не желе вратити у блиској будућности. Обично изbjeglice свој одлазак сматрају привременим и постоји намјера повратка чим се укаже пригода. Слични изbjeglicama су предbjeglice. Емиграција или Иселјеништво (из лат. ex migrare - селити се) је процес одселијавања становништва с неког простора узрокован његовим одређеним, за становништво одбојним факторима, или - чеће - јачим привлачним факторима неког другог простора, у који се становништво сели. Иселјеници напуштају драговољно или под присилом своје домове из економских, вјерских политичких или из особних разлога. Иселјеници долазе као доселјеници у страну земљу. Европска мигрантска криза или европска изbjegliчка криза, назив за низ инцидената, односно низ догађаја везаних уз масовни долазак изbjegлица и, најчеће илегалних, имиграната из Азије, Африке и дијела Југоисточне Европе (Косово и Албанија) у земље Европске уније који се билежи од средине 2010-их, а који је своју ескалацију добио 2015. године. Разлози за масовни долазак се традиционално везују уз хроничну незапосленост и сиромаштво у тим земљама, али однедавно и као последице ратних збивања, прије свега у Сирији гдје је грађански рат проузроковао масовни egzodus становништва у сусједне земље, те Либији гдје је рушење режима Моамерија Гадафија довео до анархије коју вјешто користе добро организоване мреже krijумчара људима. Криза се до средине 2015. године углавном

ОПИС НА ЛЕТНАТА ШКОЛА

Бегалец е термин кој во голема мерка се однесува на секое лице, кое поради војна, природни катастрофи или слични околности било принуден трајно или за еден подолг период да ја напушти својата татковина или место на живеење. Од 1951 година, терминот бегалец е ограничен со меѓународното право или со Конвенцијата на ОН во врска со статусот на бегалците, каде бегалец се дефинира како „лице кое се наоѓа надвор од сопствената земја и кое поради основан страв од прогонување врз основа на раса, религија, националност, припадност на одредена социјална група или поради политичка убеденост не сака или не може да се стави под заштита на таа држава“. Концептот на бегалци и раселени лица не е сосема идентичен. Бегалци (eng. escapees) се луѓе кои доброволно ја напуштаат својата земја, но не со слободна волја, туку под притисок од страна на очекувани идни угнетувања или од страв од уште поголемо угнетување кое веќе го доживеале. Животот или квалитетот на животот им е загрозен, и затоа не можат или не сакаат да се вратат во блиска иднина. Вообичаено бегалците сметаат дека нивното заминување е привремено и постои намера да се вратат веднаш штом се појави можност. Емиграцијата или имиграцијата (од лат. ex migrare да се сели) е процес на отселување на населението од област предизвикано од одбивни фактори или, почесто, од посилените атрактивни/привлечни фактори од друга област во која населението се сели. Имигрантите доброволно заминуваат или под принуда ги напуштаат своите домови поради економски, верски, политички или лични причини. Мигрантите доаѓаат како доселеници во странски земји. Европската мигрантска криза или европската бегалска криза, термин за низа инциденти или серија настани поврзани со масовното пристигнување на бегалци и најчесто илегални имигранти од Азија, Африка и делови од Југоисточна Европа (Косово и Албанија) во земјите на Европската унија, кои се идентификуваат од средината на 2010 година, а кои ескалација добија во 2015 година.

odražavala na mediteranskim obalama Italije, do kojih su brojni migranti dolazili brodovima i čamcima, u brojnim slučajevima neuspješno, a što je dovodilo do masovnih pogibija. U najnovije vrijeme je daleko masovnije priliv izbjeglica i migranata zabilježen na Balkanu, odnosno kao ruta za ulazak u EU se koriste, kako njene članice na periferiji kao Grčka i Hrvatska, tako i bivše jugoslavenske republike Makedonija i Srbija. Iako su izbjeglice od strane evropskog političkog establišmenta dočekane sa simpatijama, odnosno kao žrtve ratnih strahota kojima EU mora pružiti sigurno utočište, sa vremenom je odnos prema njima postao predmetom žestokih kritika od strane dijela evropske javnosti, zabrinute zbog dodatnog opterećenja socijalnih službi, pogoršanja sigurnosne situacije, odnosno mogućeg nestanka navodnog kršćanskog identiteta Evrope uslijed masovnog dolaska muslimana. U najnovije vrijeme je odnos prema migrantima postao predmetom žestokog spora među pojedinim evropskim državama, prije svega između Njemačke koja inzistira na politici "otvorenih vrata", te Mađarske, Slovačke i Poljske koje drže da će upravo one od nje imati najgore posljedice.

Причините за масовно пристигнување традиционално се поврзуваат со хроничната невработеност и сиромаштија во овие земји, но исто така неодамна како последица на воените случувања, првенствено во Сирија, каде што граѓанската војна предизвика масовен егзодус на населението во соседните земји и во Либија, кога уривањето на режимот на Моамер Гадафи доведе до анархија која вешто се користи од добро организирани шверцерски мрежи за криумчарење на луѓе. До средината на 2015 година, кризата најмногу се одрази на медитеранските брегови на Италија, до кои многубројни migranti доаѓале со бродови и чамци, во многу случаи неуспешно, што доведе до голем број на смртни случаи. Во последно време, на Балканот е забележан многу поголем прилив на бегалци и migranti, или како пат за влез во ЕУ се користат нејзините земји членки на периферијата како Грција и Хрватска, но исто така и Македонија и Србија. Иако бегалците од европскиот политички естаблишмент беа поздравени со симпатии, односно како жртви на ужаси од војни за кои ЕУ мора да обезбеди сигурно засолниште, со текот на времето нивниот став кон нив стана предмет на жестока критика на дел на европската јавност, загрижена од дополнителниот товар за социјалните услуги, влошувањето на безбедносната ситуација, или евентуално исчезнување на наводниот христијански идентитет на Европа поради масовно пристигнување на муслимани. Во последно време, односот кон migrantите стана предмет на жесток спор помеѓу некои европски држави, првенствено меѓу Германија, која инсистира на политика на отворени врати, а Унгарија, Словачка и Полска, кои сметаат дека тие ќе ги доживеат најлошите последици.

O PROGRAMU

Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Univerziteta u Sarajevu je prepoznao značaj edukacije u pogledu upravljanja u kriznim situacijama, te je u 2015. godini pokrenuo akademski program cjeloživotnog obrazovanja - Međunarodnu ljetnu školu „Upravljanje u kriznim situacijama“, koju je Fakultet organizovao u partnerstvu sa Veleučilištem Velika Gorica iz Republike Hrvatske. Kao nastavak edukacije iz oblasti upravljanja u kriznim situacijama, Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Univerziteta u Sarajevu, razvija novi, multidisciplinarni akademski program cjeloživotnog obrazovanja – Međunarodnu ljetnu školu „Upravljanje u uslovima migrantskih kriza“. U izvedbi ovoga akademskog programa cjeloživotnog obrazovanja, učestvuju i Filozofski fakultet Univerziteta „Sv. Kiril i Metodij“ iz Skoplja, Makedonija, Veleučilište Velika Gorica iz Republike Hrvatske, te mnogobrojne vladine i nevladine organizacije, čija je primarna i programska djelatnost vezana za upravljanje u kriznim situacijama, nastalih zbog različitih nepredviđenih situacija. Ovaj akademski program cjeloživotnog obrazovanja – Međunarodna ljetna škola „Upravljanje u uslovima migrantskih kriza“, realizira se u Skoplju i Đevđeliji u Bivšoj Jugoslovenskoj Republici Makedoniji, koja je u periodu velike migrantske krize iz 2015. godine, bila jedna od značajnih ruta za kretanje izbjeglica ka Europi. Multidisciplinarne teme u ovom programu, referiraju se na pojedina područja od interesa u reakciji na katastrofe i krize i bave se pitanjima ranjivosti grupe ili pojedinca. Područja i teme od interesa koja će biti predmetom izučavanja ovoga programa cjeloživotnog obrazovanja su:

Demografija i migracije

Demografija kao nauka o dinamici stanovništva obuhvata proučavanje njegove veličine, strukture i podjele, kao i to kako se stanovništvo mijenja tokom vremena migracija. Demografska analiza može da se odnosi na cjelokupno stanovništvo ili grupe definisane kriterijima kao što su obrazovanje, nacionalnost, religija, ekonomska aktivnost itd. Postoji mnogo podjela demografije po različitim kriterijima. Česta podjela demografije je i na formalnu i

materijalnu demografiju. Formalna demografija proučava čiste demografske varijable: rađanje, umiranje, migracije i statističke manipulacije u vezi ovih pokazatelja. Materijalna demografija (population studies) je šire polje demografije koje podrazumijeva proučavanje: fertiliteta, mortaliteta, i migracija u širem socio-ekonomskom i kulturnom kontekstu.

Zaštita i humanitarne reakcije

Zaštita se odnosi na sigurnost, dostojanstvo i prava ljudi pogođenih katastrofom ili oružanim sukobom. Humanitarna povelja sažima neke od najvažnijih temeljnih prava koja su uključena u humanitarne reakcije. Ova tema za cilj ima pružanje informacije za humanitarne prakse iz perspektive zaštite, a posebno, kako agencije mogu izbjeći izlaganje pogođene populacije daljoj šteti i kako mogu pomoći ljudima kako bi se postigla veća sigurnost i zaštita. Temeljni problemi humanitarne zaštite u ovom kontekstu su sloboda od nasilja i od prisile raznih vrsta i sloboda od namjernog oduzimanja sredstava za preživljavanje, prava na zaštitu i pomoć koja se ogledaju u odredbama međunarodnog humanitarnog prava, ljudskih prava i prava izbjeglica. Također se u ovoj temi govori i o djeci i mladima, koji su podložni štetnim utjecajima ranjivosti u određenim situacijama, kao što su neishranjenost, eksploatacija, trgovine ljudima, otmice, seksualno nasilje. Konvencija o pravima djeteta navodi da se dijete smatra za individuu ispod 18 godina. Ova definicija se može razlikovati zavisno o kulturnim i društvenim kontekstima. Temeljita analiza kako pogođena populacija definira djecu se mora poduzeti kako bi se osiguralo da niti jedno dijete ili mlada osoba nisu isključeni iz humanitarne pomoći.

Mehanizmi zaštite i psihosocijalne podrške

Ova tema je usmjerena na porodice i zajednice, tako što će se porodice u migrantskim krizama održati zajedno, učeći ljude kako da spriječe da se djeca odvoje od svojih porodica, promovirajući odgovarajuću brigu za djecu odvojenju od roditelja i organizirajući procese traženja porodica i spajanja za djecu odvojenju od roditelja i drugih članova porodice. Gdje god je moguće, porodicu treba održati zajedno i omogućiti ljudima iz određenog sela ili

mreže podrške da žive na istom prostoru. Podrška aktivnostima za samopomoć zajednice uključuju, na primjer, ženske grupe za rješavanje pitanja rodnog nasilja, grupe mladih koje sarađuju u podršci za egzistenciju, roditeljske grupe koje podržavaju pozitivne interakcije s djecom i brigu za roditelje male djece i djece s posebnim potrebama, grupe mladih koje šire informacije putem društvenih grupa, grupe koje rade sa ženama i muškarcima koji su izgubili svoje partnere, starijim osobama i osobama s invaliditetom. Mehanizmi suočavanja sa problemom u zajednici kao što su pokopi odgovarajući za kulturu, vjerski obredi i prakse, kulturne i društvene prakse koje nisu štetne trebaju biti podržane. Ako je potrebno, zajednice trebaju poticati da organiziraju strukturirane, podržavajuće obrazovne i zaštitne aktivnosti za djecu neformalnim sredstvima kao što su prostori pogodni za djecu. Neke kulturno prihvatljive prakse krše ljudska prava (npr. uskraćivanje obrazovanja djevojčica i sakaćenje ženskih genitalija) i ne bi trebale biti podržane.

Mehanizmi koordinacije

U ovoj temi govorimo o načinu koordinacije humanitarne ili migracijske krize, koje su sada u pravilu pod koordinacijom kroz “klastar pristup”, sa grupacijama agencija koje rade u istom sektoru pod vodećom agencijom. Privatni sektor i strane i nacionalne vojske su sve više dio napora pružanja pomoći i time utječu na koordinacijske napore. Vojska donosi posebnu ekspertizu i resurse, uključujući sigurnost, logistiku, transport i komunikaciju. Međutim, njihove aktivnosti mogu zamagliti važnu razliku između humanitarnih ciljeva i vojnih ili političkih ciljeva i stvoriti buduće sigurnosne rizike. Svaka povezanost s vojskom bi trebala biti u službi humanitarnih agencija, ili bi je trebale voditi humanitarne agencije u skladu s prihvaćenim smjernicama. Neke agencije će održati minimalni dijalog kako bi se osigurala operativna efikasnost (npr. osnovno dijeljenje informacija o programu), dok druge mogu uspostaviti jače veze (npr. upotreba vojnih sredstava). U svim slučajevima, humanitarne agencije moraju ostati jasno različite od vojske kako bi se izbjegla bilo kakva stvarna ili percipirana povezanost s političkim ili vojnim programom koji bi mogao dovesti u pitanje nezavisnost, vjerodostojnost, sigurnost i pristup agencije pogođenoj

populaciji. Privatni sektor može donijeti komercijalnu efikasnost, komplementarnu ekspertizu i resurse humanitarnim agencijama. Dijeljenje informacija je potrebno kako bi se izbjeglo dupliciranje i promovirala dobra humanitarna praksa. Privatno-humanitarna partnerstva moraju striktno biti u korist humanitarnih ciljeva. Zajedničko ujedinjavanje postojećih informacija je od neprocjenjive vrijednosti za početne i brze procjene. Značajna količina informacija je gotovo uvijek na raspolaganju o kontekstu (npr. političkom, socijalnom, ekonomskom, sigurnosnom, i prirodnom okruženju i sukobima) i ljudima (kao što su njihov spol, starost, zdravlje, kulture, duhovnost i obrazovanje). Izvori ovih podataka uključuju relevantna ministarstva (npr. zdravstveni podaci i podaci iz popisa), akademske ili istraživačke institucije, organizacije u zajednici i lokalne i međunarodne humanitarne agencije prisutne prije krize. Pripremljenost za krize i inicijative za rano upozorenje, nova kretanja u dijeljenom mapiranju zasnovanom na web-u, grupni izvori resursa i platforme mobilnih telefona (kao što su Ushahidi) su također generirali baze podataka relevantnih informacija. Reprezentativne procjene: Procjene koje se zasnivaju na potrebama pokrivaju sve katastrofom pogođene populacije. Potrebni su posebni napor kako bi se procijenilo ljude na teško dostupnim mjestima, npr. ljudi koji nisu u kampovima, koji su u manje dostupnim geografskim područjima ili u porodicama domaćinima. Isto vrijedi i za ljude kojima je teže pristupiti, ali su često u opasnosti, kao što su osobe s invaliditetom, starije osobe, osobe vezane za kuću, djecu i mlade, koji mogu biti podvrgnuti rodnom nasilju. Izvori primarnih informacija uključuju direktno posmatranje, fokusirane grupne diskusije, ankete i diskusije sa što je širim mogućim spektrom ljudi i grupa (npr. lokalne vlasti, muške i ženske vođe zajednice, stariji muškarci i žene, zdravstveno osoblje, nastavnici i ostali prosvjetni radnici, trgovci i druge humanitarne agencije). Za neke ljude može biti teško ili opasno govoriti otvoreno. Razgovarajte s djecom zasebno, jer je vjerojatno da neće govoriti pred odraslima, a i na taj način se može staviti djecu u opasnost. U većini slučajeva, žene i djevojke treba konsultirati u odvojenim prostorima. Humanitarni radnici koji obavljaju prikupljanje sistematskih informacija od ljudi koji su bili zlostavljani ili su im prava prekrše-

na trebaju imati potrebne vještine i sisteme da to urade sigurno i na odgovarajući način. Prikupljanja podataka i kontrolne liste: Informacije o procjeni, uključujući kretanja populacije i njen broj trebaju biti provjerene, validirane i upućene na što je više izvora moguće. Ako multidisciplinarne procjene u početku nisu moguće, treba obratiti posebnu pažnju na povezanost s procjenama o drugim individualnim sektorima, zaštiti i multidisciplinarnim procjenama. Zajednički međuagencijski format procjene može biti razvijen prije krize ili dogovoren tokom reakcije. U svim slučajevima, procjene trebaju pojasniti ciljeve i metodologiju koja se koristi i generirati nepristrane informacije o utjecaju krize na one koji su pogođeni. Timovi za procjenu trebaju, koliko god je to moguće, biti sastavljeni od žena i muškaraca, specijalista i stručnjaka, uključujući i one s vještinama u prikupljanju rodno osjetljivih podataka i komunikaciji s djecom. Timovi trebaju uključivati ljude upoznate s jezikom(jezicima) i lokacijom, koji su odgovarajući da komuniciraju s ljudima na kulturno prihvatljive načine. Procjena sigurnosti i zaštićenosti katastrofom pogođene populacije i populacije domaćina se treba provesti u svim početnim i naknadnim procjenama, identificirajući prijetnje nasiljem i sve oblike prisile i uskraćivanja sredstava za život ili osnovnih ljudskih prava. Sistemi za upravljanje ljudima zavise o agenciji i kontekstu, ali menadžeri i nadzornici trebaju biti upoznati s Kodeksom dobre prakse organizacije People in Aid koji uključuje politiku i smjernice za planiranje, zapošljavanje, upravljanje, učenje i razvoj, tranziciju na kraju ugovora, a za međunarodne agencije i raspoređivanje na dužnost. Postupci zapošljavanja trebaju biti otvoreni i razumljivi za svo osoblje i aplikante. Takva transparentnost uključuje razvoj i razmjenu ažuriranih i relevantnih opisa poslova za svako radno mjesto te je neophodna da se uspostavi raznolike i kompetentne timove. Postojeći timovi mogu povećati njihovu prikladnost i različitost kroz novo zapošljavanje prema potrebi. Brza ekspanzija osoblja može dovesti do zapošljavanja neiskusnih članova tima koje bi trebalo podržati iskusno osoblje. razvoj kapaciteta osoblja može biti ograničen. Tokom vremena i kroz ocjene rezultata i povratne informacije osoblja, menadžeri bi trebali prepoznati i podržati područja za učenje i razvoj. Pripremljenost za katastrofe također pruža mogućnosti

za identifikaciju i razvoj kompetencija vezanih uz humanitarni rad.

Upravljanje intervencijama na terenu

U ovoj temi obradićemo migracijske krize sa aspekta velikih nesreća i katastrofa, različitih uzroka koji su stalno prisutni, te mogu ugrožavati živote ljudi. Veoma je bitno da se u velikim nesrećama ili katastrofama aktiviraju svi raspoloživi kapaciteti s odgovarajućim upravljačkim funkcijama, kako bi preuzeli koordinaciju, vođenje i zapovijedanje svim snagama i aktivnostima u zaštiti i spašavanju ljudi, kao i otklanjanju posljedica i normalizaciji života. Integrirani sistem upravljanja temelji se na pružanju koordiniranog odgovora u migracijskim krizama, nastale uslijed nesreća i katastrofa u kojima djeluju različite operativne snage te sistem pruža zajedničku platformu i hijerarhiju unutar koje stručnjaci i spasilački timovi mogu raditi zajedno na učinkovit način, bez obzira iz kojeg ministarstva ili službe dolaze.

Kamp menadžment

U ovoj temi bavit ćemo se organizacijom migracijskog ili izbjegličkog kampa, skloništa za migrante i izbjeglice. Kamp je kritična determinanta za smještaj migranata ili izbjeglica u početnim fazama migracijske krize. Pored osnovnog smještaja, u kampu treba osigurati sigurnost, ličnu sigurnost i zaštitu od klime i promovirati otpornost na bolesti. Smještaj u kampu je također važno za ljudsko dostojanstvo, za održavanje porodice i život u zajednici i omogućuje pogođenim populacijama da se oporave od utjecaja nepredviđene situacije koja ih je odredila kao migrante. Smještaj migranata i izbjeglica u kampove i skloništa, zahtijeva adekvatan natkriveni prostor ili sklonište, sredstvo za grijanje i ventilaciju prema potrebi, te pristup osnovnim uslugama. Reakcija treba koristiti informacije o sposobnosti i želji migranata i izbjeglica za povratak na mjesto izvornog stanovanja i za početkom procesa oporavka. Tamo gdje nisu u stanju ili se ne žele vratiti, oni će trebati privremeno ili prijelazno rješenje za sklonište i naselje.

ОКОЛУ ПРОГРАМАТА

Факултетот за криминалистика, криминологија и безбедносни студии на Универзитетот во Сараево ја препозна важноста на образованието во поглед на управувањето со кризи, а во 2015 година ја започна академската програма за доживотно образование - Меѓународна летна школа „Управување со кризни ситуации“, во организација на Факултетот во партнерство со Универзитетот за применети науки Велика Горица од Република Хрватска. Како продолжение на образованието во областа на управувањето со кризи, Факултетот за криминалистика, криминологија и безбедносни студии на Универзитетот во Сараево развиваа нова, мултидисциплинарна академска програма за доживотно образование - Меѓународна летна школа „Управување во услови на мигрантски кризи“. Во спроведувањето на оваа академска програма за доживотно образование, учествуваат Филозофскиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ од Скопје, Македонија, Универзитетот за применети науки Велика Горица од Република Хрватска, како и бројни владини и невладини организации чии примарни и програмски активности се поврзани со управување со кризи, предизвикани од разни непредвидени ситуации. Оваа академска програма за доживотно образование - Меѓународна летна школа „Управување во услови на мигрантски кризи“ ќе се спроведува во Скопје и Гевгелија во Република Македонија, која во периодот на главната мигрантска криза од 2015 година беше една од важните правци за движењето на бегалците кон Европа. Мултидисциплинарните теми во оваа програма се однесуваат на специфични области на интерес за одговор на катастрофи и кризи кои се занимаваат со решавање на проблемите на ранливоста на групи или поединци. Области и теми од интерес кои ќе бидат предмет на проучување на оваа програма за доживотно учење се:

Демографија и миграции

Демографијата како наука за динамиката на популацијата вклучува проучување на нејзината големина, структура и поделба, како и начинот како

населението се менува за време на миграцијата. Демографската анализа може да се однесува на целото население или групи дефинирани со критериуми како што се образование, националност, религија, економска активност итн. Постојат многу поделби на демографијата според различни критериуми. Општата поделба на демографијата е на формална и материјална демографија. Формалната демографија ги проучува чистите демографски варијабли: раѓање, умирање, миграции и статистичка манипулација во однос на овие показатели. Демографските студии (популациски студии) се пошироко поле на демографија, кое вклучува проучување на фертилитетот, морталитетот и миграцијата во поширок социо-економски и културен контекст.

Заштита и хуманитарни реакции

Заштитата се однесува на безбедноста, достоинството и правата на луѓето погодени од катастрофа или вооружен конфликт. Хуманитарната повелба ги сумира некои од најважните основни права кои се вклучени во хуманитарните реакции. Оваа тема е наменета за обезбедување на информации за хуманитарни практики од перспектива на заштита, особено, како агенциите може да го избегнат изложувањето на засегнатото население од понатамошна штета и понатаму како тие може да им помогнат на луѓето да се постигне поголема безбедност и заштита. Темелните проблеми на хуманитарна заштита во овој контекст се слобода од насилство и од разни видови на принуда и слобода од намерно одземање на средствата за преживување, правото на заштита и помош што се рефлектираат во одредбите на меѓународното хуманитарно право, човековите права и правата на бегалците. Исто така во оваа тема се дискутира за деца и млади луѓе кои се подложни на ранливи ситуации во одредени случаи, како што се малнутриција, експлоатација, трговија со луѓе, киднапирања и сексуално насилство. Конвенцијата за правата на детето наведува дека дете се смета за индивидуа на возраст под 18 години. Оваа дефиниција може да варира во зависност од културните и социјалните контексти. Треба да се направи темелна анализа за тоа како

погоденото население ги дефинира децата за да се осигури дека ниту едно дете или млад човек нема да бидат исклучени од хуманитарна помош.

Механизми на заштита и психосоцијална поддршка

Оваа тема се фокусира на семејствата и на заедниците, бидејќи семејствата во мигрантски кризи се држат заедно, учејќи ги луѓето како да спречат децата да се одделат од нивните семејства преку промовирање на соодветна грижа за деца кои се разделени од родителите и организирање на процеси на потрага за барање на семејствата и спојување на деца кои се одделени од родители и од други членови на семејството. Секогаш кога е можно, семејствата треба да се одржат заедно и да им се овозможи на луѓето од едно место или мрежа на поддршка да живеат во иста област. Поддршка на активностите за самопомош на заедниците вклучуваат, на пример, женски групи за решавање на прашања на родовото насилство, младински групи кои соработуваат за поддршка на егзистенција, родителски групи за поддршка на позитивна интеракција со деца, грижа за родители со мали деца и деца со посебни потреби, млади групи кои дистрибуираат информации преку социјалните групи, групи кои работат со жени и мажи кои ги изгубиле своите партнери, стари лица и лица со посебни потреби. Механизмите за справување со проблемите во заедницата, како што се погребувања соодветни за културата, верски обреди и обичаи, културни и социјални практики кои не се штетни треба да бидат поддржани. Доколку е потребно, заедниците треба да бидат охрабрани да се организираат структурирани, поддржани образовни и заштитни активности за деца преку неформални средства како што се простори соодветни за деца. Некои културно прифатливи практики ги прекршуваат човековите права (на пр. негирање на образованието на девојчињата и осакатување на женските гениталии) не треба да бидат поддржани.

Механизми на координација

Во оваа тема ќе се говори за начинот на координација на хуманитарна или миграциска криза, кои сега се во

обичаено координирани преку “кластер пристап”, со групи на агенции кои работат во ист сектор под раководство на една агенција. Приватниот сектор, странските војски и националните војски се сè повеќе дел од напорите да се обезбеди помош и со тоа влијаат врз координациските напори. Армијата носи посебна експертиза и ресурси, вклучувајќи безбедност, логистика, транспорт и комуникација. Меѓутоа, нивните активности можат да ја замаглат важната разлика меѓу хуманитарните цели и воените или политичките цели и да создадат идни безбедносни ризици. Секоја асоцијација со армијата треба да биде во служба на хуманитарни агенции, или треба да биде предводена од хуманитарни агенции во согласност со прифатените упатства. Некои агенции ќе одржат минимален дијалог за да обезбеди оперативна ефикасност (пр. основно споделување на информации за програмата), додека други можат да воспостават посилен врски (на пример, употреба на воени средства). Во сите случаи, хуманитарните агенции мора јасно да се разликуваат од армијата, со цел да се избегне вистинска или перцепирана поврзаност со политички или воени програми кои можат да ја загрозат независноста, кредибилитетот, безбедноста и пристапот до службите за засегнатото население. Приватниот сектор може да донесе комерцијална ефикасност, комплементарна експертиза и ресурси за хуманитарните агенции. Потребно е споделување на информации за да се избегне дуплирање и да се промовира добра хуманитарна пракса. Приватни-хуманитарни партнерства строго мора да бидат во корист на хуманитарни цели. Заедничкото обединување на постојните информации е од непроценливо значење за почетни и брзи процени. Значителен обем на информации се речиси секогаш на располагање во контекст (на пр. Политички, социјални, економски, безбедносни информации и податоци за природната средина и конфликтите) и луѓето (како што се полот, возраста, здравство, култура, духовност и образование). Извори на овие информации ги вклучуваат надлежните министерства (на пр. Здравствени податоци и податоците од пописот), академски или истражувачки институции, организации во заедницата, локалните и

меѓународните хуманитарни организации присутни и пред кризата. Подготвеност за криза и иницијативи за рано предупредување, нови случувања во заеднички мапирање базирани на интернет, групни извори на средства и платформи за мобилни телефони (како Ushahidi) исто така создаваат бази на податоци за релевантни информации. Репрезентативни процени: Процени кои се засноваат на потребите кои ги покриваат сите катастрофи на погоденото население. Потребни се посебни напори за да се проценат луѓето кои се наоѓаат на тешко достапни места, на пример, луѓе кои не се во кампови, кои се наоѓаат во помалку пристапни географски области или во семејства домаќини. Истото важи и за луѓето со тешок пристап, кои често се изложени на ризик, како што се лицата со посебни потреби, стари лица, врзани за домот, децата и младите, кои можат да бидат подложни на родовото насилство. Извори на примарни информации вклучуваат директно набљудување, дискусии во фокус групи, истражувања и дискусии со поширок спектар на луѓе и групи (на пр. Локалните власти, машки и женски лидери во заедница, постари мажи и жени, здравствените работници, наставници и други образовни работници, трговци и други хуманитарни агенции). За некои луѓе може да биде тешко или опасно да се зборува отворено. Потребно е да се разговара со децата одделно, бидејќи тие веројатно нема да разговараат со возрасните, и на овој начин можете да ги ставите овие деца во опасност. Во повеќето случаи, жените и девојките треба да се консултираат во одвоени простории. Хуманитарните работници кои собираат систематски информации од луѓе кои биле злоупотребени или повредени мора да ги имаат потребните вештини и системи за да го направат ова безбедно и соодветно. Собирање на податоци и листи за проверка: Информациите за процената, вклучувајќи ги движењата на населението и неговиот број, треба да бидат проверени, потврдени и упатени на што е можно повеќе извори. Доколку првично не се можни мултидисциплинарни процени, посебно внимание треба да се посвети на односот со другите поединечни сектори, заштитата и мултидисциплинарни процени. Еден заеднички формат на

евалуација може да се развие пред кризата или да се договори за време на реакцијата. Во сите случаи, процените треба да ги разјаснат целите и методологијата што се користи и да генерираат непристрасни информации за влијанието на кризата врз погодените лица. Тимовите за проценка треба, колку што е можно, да се составени од мажи и жени, специјалисти и експерти, вклучувајќи ги и оние со вештини за собирање на родово чувствителни податоци и комуникација со деца. Тимовите треба да вклучуваат луѓе кои се запознаени со јазикот (јазиците) и локацијата, кои се соодветни за да комуницираат со луѓе на културно прифатливи начини. Безбедносната проценка и заштита од катастрофи на ранливото население и населението на земјата-домаќин треба да се реализира во сите почетни и последователни проценки, идентификување на закани за насилство и сите форми на принуда и лишување од животни средства или основни човекови права. Системите за управување со луѓе зависат од агенцијата и од контекстот, но менаџерите и супервизорите треба да бидат запознаени со Кодексот на добри практики на организација-People in Aid кој вклучува политики и насоки за планирање, регрутирање, управување, учење и развој, транзицијата кон крајот на договорот, како и за меѓународните агенции и распоредување на должност. Регрутирањето на вработувањето треба да биде отворено и разбирливо за сите вработени и кандидати. Ваквата транспарентност вклучува развој и размена на ажурирани и релевантни описи на работни места за секое работно место и е неопходно да се формираат разновидни и компетентни тимови. Постојните тимови можат да ја зголемат нивната соодветност и разновидност преку нови вработувања според потребата. Брзото ширење на персоналот може да доведе до вработување на неискусни членови на тимот кои треба да бидат поддржани од страна на искусен персонал. Со текот на времето и преку евалуација на резултатите и повратните информации на вработените, менаџерите треба да ги препознаат и поддржат областите за учење и развој. Подготвеноста за катастрофи, исто така, обезбедува можности за идентификување и развивање на надлежности поврзани со хуманитарна работа.

Управување со интервенции на терен

Во оваа тема ќе се обработат миграционите кризи од аспект на големи несреќи и катастрофи, различни причини кои постојано се присутни и кои можат да го загрозат животот на луѓето. Многу е битно дека во поголеми несреќи или катастрофи се активираат сите расположливи капацитети со соодветни функции за управување со цел да се преземе координација, водење и команда на сите сили и активности во заштитата и спасувањето на луѓето, како и отстранување на последиците и нормализирање на животот. Интегрираниот систем за управување се заснова на обезбедување на координиран одговор на миграциски кризи предизвикани од несреќи и катастрофи во кој дејствуваат различни оперативни сили, додека системот обезбедува заедничка платформа и хиерархија во која експертите и спасувачките тимови можат ефикасно да работат заедно, без разлика од кое министерство или служба доаѓаат.

Камп менаџмент

Во оваа тема ќе се занимаваме со организација на мигранти или бегалски камп, засолништа за мигранти и бегалци. Кампот е критична детерминанта

за сместување на мигранти или бегалци во раните фази на миграциската криза. Во прилог на основното сместување, кампот треба да обезбеди сигурност, лична сигурност и заштита од климата и за промовирање на отпорност од болести. Сместувањето во кампот е исто така важно за човечкото достоинство, за одржување на семејството и животот во заедницата, и им овозможува на засегнатата популација да зајакне од влијанието на непредвидени ситуации на кои се предодредени како мигранти. Сместувањето на мигранти и бегалци во камповите и засолништата, бара соодветна покриена површина/простор или засолниште, средства за греење и вентилација по потреба, и пристап до основните услуги. Потребно е се користат информациите за способноста и желбата на мигрантите и бегалците да се вратат на изворното место на живеење и за почеток на процесот на обновување. Каде што тие не се во можност или не сакаат да се вратат, ќе треба да им се најде привремено или преодно решение за засолнување и живеалиште.

IZVEDBA PROGRAMA

U izvedbi ovoga programa necikličnog obrazovanja – Međunarodna ljetna škola „Upravljanje u uslovima migrant-skih kriza“ učestvovat će nastavnici sa Fakulteta za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Univerziteta u Sarajevu, Filozofskog fakulteta Univerziteta „Sv. Kiril i Metodij“ iz Skopja i Veleučilišta Velika Gorica iz Republike Hrvatske. Pored univerzitetskih profesora u izvedbi programa učestvovat će i profesionalci, uposlenici vladinih i nevladinih organizacija koji se bave pitanjima organizacije i upravljanja u krizama, iz Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske, Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije.

РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМАТА

Во реализација на оваа програма на нециклично образование – Меѓународна летна школа „Управување во услови на мигрантски кризи“, ќе учествуваат наставници од Факултетот за криминалистика, криминологија и безбедносни студии на Универзитетот во Сараево; Филозофски факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ од Скопје и Универзитетот за применети науки Велика Горица од Република Хрватска. Во прилог на универзитетските професори, професионалци, вработени во владини и невладини организации кои се занимаваат со прашања поврзани со организациски и кризен менаџмент од Босна и Херцеговина, Република Хрватска и Република Македонија ќе учествуваат во спроведувањето на програмата.

PROGRAM MEĐUNARODNE LIJETNE ŠKOLE

MODUL – I: Demografija i migrantske krize

Sadržaj:

Formalna i materijalna demografija; Migracije u širem socio - ekonomskom i kulturnom kontekstu; Etno demografija; Globalizacija; Historijski i demografski aspekti migrantskih kriza u Jugoistočnoj Europi; Historijski i demografski aspekti evropske migrantske krize ili evropske izbjegličke krize u periodu od 2010. do 2015. Godine; Zemlje Balkana i migrantske, izbjegličke

MODUL – II: Zaštita i humanitarne reakcije

Sadržaj:

Određbe međunarodnog humanitarnog prava, ljudskih prava i prava izbjeglica; Pravo izbjeglica na azil ili utočište; Prava izbjeglica na zaštitu i pomoć koja se ogledaju u odredbama međunarodnog humanitarnog prava, ljudskih prava i prava izbjeglica; Zaštita od nasilja i od prisile raznih vrsta; Zaštita izbjeglica od namjernog oduzimanja sredstava za preživljavanje; Zaštita djece i mladih od eksploatacija otmice i seksualnog nasilja u izbjeglištvu; Zaštita izbjeglica od trgovine ljudima.

MODUL – III: Mehanizmi zaštite integriteta i psihosocijalne podrške

Sadržaj:

Podrška aktivnostima za samopomoć zajednice; Podrška izbjeglim licima u ostvarivanju njihovih prava; Podrška za zdravstvenu zaštitu i rehabilitaciju izbjeglih lica; Psihosocijalna podrška za ranjive grupe (djeca, mladi, žene, stari, lica sa posebnim potrebama); Kulturne i društvene prakse; Kulturološki prikladne prakse.

MODUL – IV: Upravljanje intervencijama na terenu

Sadržaj:

Analize sistema civilnih zaštita; Integrirani sistem upravljanja intervencijama; Načela integriranog sistema upravljanja (zapovjedništvo, planska/organizacijska struktura, objekti i resursi, komunikacije/upravljanje informacijama, profesionalizam, prijenos zapovjedništva, modularna organizacija, titula položaja); Informacijsko - komunikacijski sistemi; Ljudski resursi.

MODUL – V: Mehanizmi koordinacije i upravljanja

Sadržaj:

Zajednički mehanizmi koordinacije; Koordinacijske uloge; Vojni i privatni sektor; Informacije prije krize; Reprezentativne procjene; Prikupljanja podataka i kontrolne liste; Procjena sigurnosti.

MODUL – VI: Kamp menadžment

Sadržaj:

Faze organizovanja kampa (uspostava, održavanje i zatvaranje); Planiranje kampa (strateško i fizičko, smještajni kapaciteti i sanitarni uslovi, prehrana, opskrba vodom i električnom energijom, medicinska i psihološka pomoć, sigurnost i protivpožarna zaštita, informacijski i press centar); Funkcionalna područja (operativa, logistika, planiranje, upravljanje informacijama, sigurnost, komunikacija s javnosti); Izvori, oblici i načini ugrožavanja izbjegličkih kampova; Ustrojstvo sistema zaštite izbjegličkih kampova; Zaštita od akcidenata, incidenata, nesreća ili katastrofa u izbjegličkim kampovima.

ПРОГРАМА НА МЕЃУНАРОДНАТА ЛЕТНА ШКОЛА

МОДУЛ – I: Демографија и мигрантски кризи

Содржина:

Формална и материјална демографија; Миграција во поширок социо-економски и културен контекст; Етно демографија; Глобализација; Историски и демографски аспекти на мигрантската криза во Југоисточна Европа; Историски и демографски аспекти на европската мигрантската криза или европската бегалска криза во периодот од 2010 до 2015 година; Земјите на Балканот и мигрантската бегалска криза.

МОДУЛ – II: Заштита и хуманитарни реакции

Содржина:

Одредби на меѓународното хуманитарно право, човекови права и правата на бегалците; Право на бегалците за азил или засолниште; Правата на бегалците за заштита и помош се одразуваат во одредбите на меѓународното хуманитарно право, човековите права и правата на бегалците; Заштита од насилство

и принуда од разни видови; Заштита на бегалците од намерното одземање на средствата за опстанок; Заштита на децата и младите од експлоатација, киднапирање и сексуално насилство во егзил; Заштита на бегалците од трговците со луѓ.

МОДУЛ – III: Механизми на заштита на интегритетот и психосоцијална поддршка

Содржина:

Поддршка за активности за самопомош на заедницата; Поддршка на бегалците во остварувањето на нивните права; Поддршка за здравствена заштита и рехабилитација на бегалци; Психосоцијална поддршка за ранливите групи (деца, млади, жени, стари лица, лица со посебни потреби); Културни и социјални практики; Културно соодветни практики.

МОДУЛ – IV: Управување со интервенции на терен

Содржина:

Анализа на системот за цивилна заштита; Интегриран систем за управување со интервенции; Принципи на интегриран систем за управување (команда, планирање / организациона структура, објекти и ресурси, комуникации / управување со информации, професионализам, трансфер на команда, модуларна организација, назив на позиција); Информациски и комуникациски системи; Човечки ресурси.

МОДУЛ – V: Механизми на координација и управување

Содржина:

Заеднички механизми за координација; Координациски улоги; Воен и приватен сектор; Пред-кризни информации; Репрезентативни процени; Собирање на податоци и листи за проверка; Безбедносна проценка.

МОДУЛ – VI: Камп менаџмент

Содржина:

Фази на организација на кампот (основање, одржување и затворање); Планирање на кампот (стратешко и физичко, сместување и санитарни услови, снабдување со храна, вода и електрична енергија, медицинска и психолошка помош, безбедност и противпожарна заштита, информативен и прес-центар); Функционални области (операции, логистика, планирање, комуникација со јавноста); Извори, форми и начини за загрозување на бегалските кампови; Воспоставување на систем за заштита на бегалските кампови; Заштита од несреќи, инциденти, несреќи или катастрофи во бегалски кампови.

PREDAVAČI / ПРЕДАВАЧИ

MODUL – I: Demografija i migrantske krize / МОДУЛ – I: Демографија и мигрантски кризи

Проф. д-р Аница Драговиќ

Filozofski fakultet, Univerzitet „Sv Kiril i Metodije“, Skopje
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје,
Филозофски факултет
Раководител / Nosilac modula

Проф. д-р Златко Николски

Nacionalni koordinacioni centar za upravljanje granicama
**Национален координативен центар за гранично
управување**

Соња Божиновска

Međunarodna organizacija za migracije (IOM)
Меѓународната организација за миграции (IOM)

Metodija Dojchinovski

Vojna akademija – Skopje
Воената академија Скопје

M-p Agron Buxhaku
 Vojna akademija – Skopje
 Воената академија Скопје

MODUL – II: ZAŠTITA I HUMANITARNE REAKCIJE / МОДУЛ – II: ЗАШТИТА И ХУМАНИТАРНИ РЕАКЦИИ

Prof. dr Lada Sadiković
 Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju
 i sigurnosne studije, Sarajevo
 Факултет за криминалистика, криминологија
 и безбедносни студии, Сараево
Раководител / Nosilac modula

Prof. dr Elmedin Muratbegović
 Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju
 i sigurnosne studije, Sarajevo
 Факултет за криминалистика, криминологија
 и безбедносни студии, Сараево

Prof. dr Haris Halilović
Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju
i sigurnosne studije, Sarajevo
Факултет за криминалистика, криминологија
и безбедносни студије, Сарајево

Prof. dr Dina Bajraktarević - Pajević
Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju
i sigurnosne studije, Sarajevo
Факултет за криминалистика, криминологија
и безбедносни студије, Сарајево

Prof. dr Marija Lučić - Čatić
Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju
i sigurnosne studije, Sarajevo
Факултет за криминалистика, криминологија
и безбедносни студије, Сарајево

**MODUL – III: МЕХАНИЗМИ ЗАШТИТЕ ИНТЕГРИТЕТА I ПСИХОСОЦИЈАЛНЕ ПОДРШКЕ / МОДУЛ – III: МЕХАНИЗМИ НА
ЗАШТИТА НА ИНТЕГРИТЕТОТ И ПСИХОСОЦИЈАЛНА ПОДДРШКА**

Проф. д-р Ана Фрицханд

Filozofski fakultet, Univerzitet „Sv Kiril i Metodije“, Skopje
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје,
Филозофски факултет
Раководител / Nosilac modula

Васка Драшковиќ

SOS Dječije selo
СОС Детско село

Проф. д-р Катерина Наумова

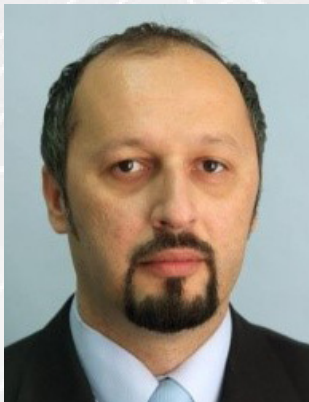
Institut za psihologiju pri Filozofskom fakultetu Univerziteta „Sv Kiril i
Metodije“, Skopje
**Институтот за психологија при Филозофскиот факултет на
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје**

Елена Виларова Велковска

Oficir za zaštitu djece u kriznim situacijama
pri UNICEF – u, Skopje
Официр за детска заштита во криза во УНИЦЕФ, Скопје

**MODUL – IV: UPRAVLJANJE INTERVENCIJAMA NA TERENU / МОДУЛ – IV: УПРАВУВАЊЕ СО ИНТЕРВЕНЦИИ НА
ТЕРЕН**

Prof. dr Jasmin Ahić

**Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju
i sigurnosne studije, Sarajevo**

Факултет за криминалистика, криминологија
и безбедносни студии, Сараево
Раководител/Nosilac modula

Prof. dr Nedžad Korajlić

**Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju
i sigurnosne studije, Sarajevo**

Факултет за криминалистика, криминологија
и безбедносни студии, Сараево

Prof. dr Admir Hadžikadunić

**Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju
i sigurnosne studije, Sarajevo**

Факултет за криминалистика, криминологија
и безбедносни студии, Сараево

MODUL – V: МЕХАНИЗМИ КООРДИНАЦИЈЕ I UPRAVLJANJA / МОДУЛ – V: МЕХАНИЗМИ НА КООРДИНАЦИЈА И УПРАВУВАЊЕ

Проф. д-р Оливер Бакрески

Filozofski fakultet, Univerzitet „Sv Kiril i Metodije“, Skopje
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје,
Филозофски факултет
Раководител / Nosilac modula

Доц. д-р Сергеј Цветковски

Filozofski fakultet, Univerzitet „Sv Kiril i Metodije“, Skopje
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје,
Филозофски факултет

Проф. д-р Тања Милошевска

Filozofski fakultet, Univerzitet „Sv Kiril i Metodije“, Skopje
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје,
Филозофски факултет

Д-р. Стефко Стефаноски

Centar za upravljanje krizama
Центар за управување со кризи

Д-р Бобан Бошкоски

Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Makedonije
МВР

Д-р Nenad Taneski

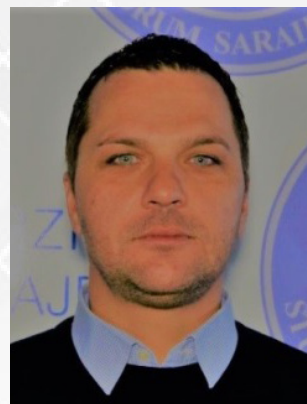
Vojna akademija Skoplje
Воената академија Скопје

MODUL – VI: KAMP MENADŽMENT / МОДУЛ – VI: КАМП МЕНАЏМЕНТ

Проф. д-р Ванчо Кенков

Filozofski fakultet, Univerzitet „Sv Kiril i Metodije“, Skopje
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје,
Филозофски факултет
Раководител / Nosilac modula

Prof. dr Admir Hadžikadunić

Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju
i sigurnosne studije, Sarajevo
Факултет за криминалистика, криминологија
и безбедносни студии, Сараево

Влатко Јовановски
UNICEF
УНИЦЕФ

М-р Тони Ангеловски
Glavni inspektor za graničnu inspekciju i granični nadzor
Главен инспектор во Оддел за гранични работи имиграции

PRIJAVE POLAZNIKA

Svi zainteresovani za upis na program „Ljetna škola – Sigurnost u odgojno obrazovnim ustanovama“ moraju aplicirati putem on-line formulara koji je dostupan na www.summerschool.ba

Za sve dodatne informacije u vezi prijave na program Ljetne škole možete se obratiti koordinatorima Ljetne škole:

Za područje Bosne i Hercegovine:

Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Univerziteta u Sarajevu

Ermina Bakić, koordinator Ljetne škole

e-mail: ebakic@fkn.unsa.ba

Tel: 00387 (33) 561 243

Za područje Makedonije:

Filozofski fakultet Univerziteta „Sv. Kiril i Metodij“ iz Skoplja

Igor Panev, koordinator Ljetne škole

e-mail: igor.panev@fzf.ukim.edu.mk

Tel: +389 78 29 78 72

Za područje Republike Hrvatske:

Dr.sc. Ivan Nađ, Prodekan za nastavnu djelatnost

e-mail: ivan.nadj@vvg.hr

Tel: 01 4952 121

VODITELJI LJETNE ŠKOLE

Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Univerziteta u Sarajevu

Prof. dr Admir Hadžikadunić

e-mail: ahadzikadunic@fkn.unsa.ba

Filozofski fakultet Univerziteta „Sv. Kiril i Metodij“ iz Skoplja

Проф.д-р Ванчо Кенков

E-маил: vancok@fzf.ukim.edu.mk

CJENOVNIK I UPUTE ZA PLAĆANJE SU DOSTUPNI NA

www.summerschool.ba

ПРИЈАВА ЗА УЧЕСНИЦИ

Сите заинтересирани за пријавување на „Меѓународната летна школа – Управување во услови на мигрантски кризи“ мора да аплицираат на on-line формуларот кој е достапен на www.summerschool.ba

За сите дополнителни информации поврзани со пријавата на Летната школа можете да се обратите на координаторите на Летната школа:

За подрачјето на Босна И Херцеговина:

Факултет за криминалистика, криминологија и безбедносни студии на Универзитетот во Сараево

Ермина Бакиќ, координатор на Летната Школа

Е-маил: ebakic@fkn.unsa.ba

Tel: 00387 (33) 561 243

За подрачјето на Република Македонија:

Филозофски факултет, Универзитет „Св.Кирил и Методиј“–Скопје

Игор Панев, координатор на Летната Школа

Е-маил: igor.panev@fzf.ukim.edu.mk

Tel: +389 78 29 78 72

За подрачјето на Република Хрватска:

Проф.д-р Иван Наѓ, Продекан за настава

Е-маил: ivan.nadj@vvg.hr

Tel: 01 4952 121

РАКОВОДИТЕЛ НА ЛЕТНАТА ШКОЛА

Факултет за криминалистика, криминологија и безбедносни студии на Универзитетот во Сараево

Проф.д-р Адмир Хаџикадуниќ

Е-маил: ahadzikadunic@fkn.unsa.ba

Филозофски факултет, Универзитет „Св.Кирил и Методиј“–Скопје

Проф.д-р Ванчо Кенков

Е-маил: vancok@fzf.ukim.edu.mk

SUMMERSCHOOL MANAGEMENT IN THE CONDITIONS OF MIGRATION CRISES 18. - 24. June 2018. SKOPJE

International Organization for Migration (IOM)
The UN Migration Agency

www.summerschool.mk | www.summerschool.ba

Dear participants of the International Summer School – Management in Conditions of Migration Crises,

As dean of the Faculty for Criminal Justice, Criminology and Security Studies of the University in Sarajevo, I want to express my pride and satisfaction regarding realization of the International Summer School – Management in Conditions of Migration Crises. This international project of acyclic education is being conducted in full partnership with the Faculty of Philosophy of the Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, Macedonia, and the University of Applied Sciences Velika Gorica from Croatia.

Several years ago the Faculty for Criminal Justice, Criminology and Security Studies of the University in Sarajevo recognized the importance of lifelong education in the fields of criminal justice, criminology and security, and since 2015 continuously conducts lifelong education programs through acyclic academic programs directed primarily towards strengthening of competences and necessary skills of students and professionals from the security sector.

After a series of successful summer and winter schools conducted throughout Bosnia and Herzegovina, this summer, in June of 2018, we are moving outside the borders of our country, and we are going to perform our next Summer School in Skopje and Gevgelija, Macedonia. This regional academic program will round up students and professionals, whose interests include security in all of its forms. We expect students and practitioners from Bosnia and Herzegovina, Macedonia, Croatia, Kosovo and other regional

countries, and we hope that, through this program, they will significantly increase the capacity of their existing skills and competences regarding the activities during crises caused by migrations.

Our goal is to connect and train a significant group of young people from Western Balkans, who will be able and know how to apply acquired competences in future regarding effective and efficient activities during migrant crises, in hope to strengthen the Western Balkans countries in terms of solving new crises. I could say that we have another goal, and that is to generate a new generation of professionals who will, through country institutions they represent, especially by using their personal contacts, make a significant cohesive factor in the region when talking about effective activities, not only in migration crises, but in events of all crises which could befall the region.

A possible migration crisis, as well as other caused by socio-political circumstances or natural disasters do not know regional borders or their political systems, economic power and the ability to manage emergency situations. Crises simply happen, are harmful and oblige all authorities to put their human and material resources into the function of management, protection and rescue. The goal is to bring the Summer School students closer to master the basics and develop their knowledge in the area of management during migration crises. Continuous training, education, organization and preparation for action in various scenarios is essential to our students, as well as all other interested individuals, even if they are not a part of

the system.

Eminent lecturers from the Faculty for Criminal Justice, Criminology and Security Studies of the University of Sarajevo, Faculty of Philosophy of the Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, University of Applied Sciences Velika Gorica from Croatia, as well as different experts from Macedonia and Croatia will transfer their knowledge and experience to the program participants, and I believe that this six-day International Summer School is a great opportunity to gain new knowledge and skills, the exchange of experience, gain new acquaintances and develop regional cooperation.

The Faculty for Criminal Justice, Criminology and Security Studies is proud because this programme, which was created by our professors, is realized as an international academic one outside Bosnia and Herzegovina, and because

our international partners recognized its quality and the need to carry it out. Regional cooperation with the most respected higher education institutions from the Western Balkans is the best way for further development and promotion of academic, perceptorial and scientific capacities of the University of Sarajevo. The Faculty for Criminal Justice, Criminology and Security Studies continues to spread the idea of international cooperation, academic linkage, and continuous joining of young people from the Western Balkans region. I am happy because more and more of us are going this way, and I am looking forward to us gathering in Skopje this summer.

**FACULTY FOR CRIMINAL JUSTICE, CRIMINOLOGY AND
SECURITY STUDIES**

DEAN

Nedžad Korajlić, PhD

***Dear participants of the International
Summer School – Management in Con-
ditions of Migration Crises,***

Since the foundation of the Faculty of Philosophy almost a century passed. The complex processes the human being went through in the past demand a continuous spread of knowledge to understand the development and appearance of „new societies “ it faces today, but also the development of new learning and knowledge exchanging forms in the process of lifelong education. Therefore, I believe that the International Summer School programme, which will be conducted in cooperation with the Faculty for Criminal Justice, Criminology and Security Studies from Sarajevo and the University of Applied Sciences Velika Gorica from Croatia, gives a great opportunity to gain new knowledge about the

current and important issue.

This Summer School offers the possibility to attend theoretical, as well as practical lectures and exercises held by experts from Macedonia, Bosnia and Herzegovina and Croatia about geopolitics and demography of the current migration crisis, how to manage such situations, how crisis management services work and their coordination, what are the mechanisms to protect the integrity of refugees and migrants and how to provide help to them in events of new crises. Along with everything mentioned, participants of this Summer School will get the chance to acquire knowledges from field interventions and camp management on the example of transitional refugee centres in Macedonia.

The goal of this Summer School is to, among gaining new knowledge, encour-

age the interest between different professionals from the region and Europe with the goal to strengthen the human resources capacity from regional countries to solve possible migration crises. It is important to mention that the program introduces experts from different areas who participated and contributed in solving the migration crisis in Macedonia during 2015. Even though the migration route was completely closed in 2016, daily illegal migration in Macedonia, and the risk of radicalisation and terrorism from the region reappearing, as well as the public health risk, failure to solve global causes for migrant crises, prove the need for summer schools that offer improvement for specific skills significant for prevention and solution of crisis situations.

I am especially glad because many institutions and organizations showed interest and recognized the importance of this project. Anyhow, I am very thankful for the support and ideas of our partners, our colleagues from the Faculty for Criminal Justice, Criminology and Security

Studies from Sarajevo. The International Summer School „Management in Conditions of Migration Crises“ programme will be conducted in cooperation with the Republic of Macedonia Ministry of Defence, National Committee for Integrated Border Management, Protection and Rescue Directorate Macedonia, Crisis Management Centre Macedonia, IOM, UNICEF and Red Cross. A great number of interested participants from the region is the evidence for the feasibility of the program, whereby we will strive to promote and develop ourselves year after year with the intent to increase our international character and reputation.

FACULTY OF PHILOSOPHY

DEAN, Ratko Duev, PhD

DESCRIPTION OF THE SUMMER SCHOOL

„A refugee“ is a term that, in its broadest context, stands for every person who was forced to leave their home country or place of residence, be it temporary or permanently, due to war, natural disasters or similar events. Since 1951, the term „refugee“ was narrowed down by international law, precisely with the UN Convention relating to the status of refugees which defines it as „a person who is outside the country of his own citizenship, due to the grounded fear of persecution in terms of race, religion, nationality, affiliation to specific social groups or political views, cannot or will not be put under the protection of this country. The terms refugee and escapee are to be understood differently. A refugee is someone who left the country by his own, however, not with free will, but under the pressure of possible oppression in the future, or the fear to live through even worse suffering. Their lives and their life quality are under threat, because of what they cannot return in the near future. Usually, the refugees consider their departures to be temporary and they have the intention to return as soon as they

get a chance, are similar to refugees. Emigration (lat. migrare, to move out) is the act of leaving one's resident country caused by its specific factors, often unwelcome by the population – or, more often, stronger, more attractive, factors of another countries and areas where the populace migrates to. Immigrants leave their homes voluntary or under compulsion of the economic, religious, political or personal reasons. Immigrants come to the foreign countries as settlers. The European migration crisis or the European refugee crisis, the terms for a series of incidents or events related with the massive arrival of refugees, mostly illegal immigrants from Asia, Africa and a part of Southeast Europe (Kosovo and Albania) into European countries that were recorded during 2010, and which escalated in 2015. The reasons for the arrivals is traditionally connected with unemployment and poverty in these countries, and recently a consequence of wars, most of all in Syria where the civil war caused a massive exodus of population into neighboring countries, and Libya, where the downfall of Moamer

Gadhafi's regiment led to anarchy which is wisely used by well-organized smugglers in terms of trafficking. Since the middle of 2015, the crisis was mostly held on the Mediterranean coasts of Italy, where numerous migrants arrived with ships and boats, most of the time unsuccessfully, what led to many deaths. In recent times, the most massive influx of migrants and refugees was recorded on the Balkans. The countries on the outskirts, as well as the former Yugoslavian countries Macedonia and Serbia are used as a route to the EU. Even though the migrants were welcomed by the European political establishment, as victims of war horrors who can find shelter in the EU. During time the relationship with them became the subject of great criticism from a part of European public, who were concerned by the additional load of the social services, deterioration of the security situation and the possible disappearance of the Christian identity in some European countries with the massive arrival of Muslims. In the most recent time, the relation towards migrants became the subject of quarrel in several European countries, first of all Germany who insists on the „open doors“ policy, Hungary, Slovakia and Poland which are considered to suffer the worst consequences.

THE GOAL OF THE PROGRAM/COURSE

The aim of this program is to have an influence on the capacity increasing in terms of existing skills of the program participants, as well as the development of new, through interdisciplinary themes that talk about demography, protection, humanitarian reactions, protection of the integrity and psychosocial protection, along with the mechanisms of coordination.

GENERAL AND SPECIFIC COMPETENCES (KNOWLEDGE AND SKILLS)

After the end of the lifelong education program „Summer School – „Management in Conditions of Migration Crises“, and the conclusion of the final assignment, the students will be trained to understand the process of effective and efficient activity during crises occurred in the event of migration and refugee crises.

LEARNING OUTCOMES

After successfully completing the program of lifelong education „Summer School – Management in Conditions of Migration Crises“ the students will know how to apply their crisis management knowledge in the events of migration and refugee crises

LECTURE METHOD

During the lectures next methods will be applied: Lectures, interactive group work (small groups), plenary discussions. During the program/course of lifelong education Summer School – „Management in Conditions of Migration Crises“, the students will be divided into groups. The program/course of lifelong education lasts for 7 days.

PRACTICAL WORK

- 1.Establishment of the base of operations for the camp management team;
- 2.Create the plan of the transitional and relieving camp for refugees with the capacity for 500 people;
- 3.Establishment of the camp organisation (base of operations management, planning team, team for accommodation, water, hygiene, sanitation team (WASH), team for food, team for medical assistance, team for psychological support and prevention, team for cultural and social practice, team for security, team for the media communication).

TERMS AND CONDITIONS FOR THE STUDENTS

The terms for the enrollment on the program/course „Summer School – Management in Conditions of Migration Crises“ is: Completed high school, gymnasium, students who completed their education (I II or III cycle) or students who currently attends one of the mentioned study program in social, technical, humanistic or natural sciences. Conditions for the students who attend the program/course are:

1. Necessary class and exercise attendance.
2. The completion of the final assignment.

ABOUT THE PROGRAM

The Faculty of Criminal Justice, Criminology and Security Studies of the University in Sarajevo, has recognized the problem in terms of management in the situations of crises, and during 2015 started an academic program of lifelong learning, an international summer school „Management in Conditions of Migration Crises“, which the Faculty organized in partnership with the University of Applied Sciences Velika Gorica from Croatia. As a sequel to the education in the management during crisis situations, the Faculty of Criminal Justice, Criminology and Security Studies of the University in Sarajevo, developed a new, interdisciplinary academic program of lifelong education – The International Summer School „Management in Conditions of Migration Crises“. In the realization of this academic program of lifelong education the Philosophical Faculty of the University Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, the University of Applied Sciences Velika Gorica in Croatia, as well as many government and non-government organizations, whose primary and program activity is related to the management in the situations of crisis originating from different unforeseen events. This academic program of lifelong education – „Summer School – Management in Conditions of Migration Crises“, will be realized in Skopje and Gevgelija, in the Former Republic of Yugoslavia Macedonia, which, during the period of the great migration crisis in 2015, represented one of the most important routes to Europe. Interdisciplinary themes in this program, refer to specific fields of interest in the reaction to disasters and crises, and deal with questions of the vulnerability of groups and individuals. The areas and themes of interest which will be the field of study of this program are:

Demography and migrations

Demography as the science about the dynamic of the population includes the study of its size, structure and division, as well as how the population changes during the times of migration. Demographic analysis can apply to the population in general or a specific group defined by certain criterion like education, nationality, religion, economic activity and more. There are many divisions of demography with different criterion. The most common

division is to formal and social demography. Formal demography is the study of clear demographical variables: birth, death, migration and statistical manipulation related to these indicators. Social demography (population studies) is a broader field of demography which includes the studies of fertility, mortality and migrations in a broader social, economic and cultural context.

Protection and humanitarian reactions

Protection refers to safety, dignity and human rights of the people affected with disasters or armed conflicts. The Humanitarian Charter summarizes some of the most important fundamental rights which are included in humanitarian reactions. The goal of this topic is to offer information on humanitarian practice in terms of protection and, especially, how agencies can avoid the exposure of the victims to further harm, and how they can help people in order to achieve better safety and protection. The core problems of humanitarian protection in this context are freedom to live free from violence and coercion in all forms along with the freedom of being violated and coercion of any sort, the right to protection and help which are reflected in regulations of the international humanitarian law, human and refugee rights. Also, this topic tells about youth, who are subject to harmful influences of vulnerability in certain situations like malnutrition, exploitation, trafficking, kidnapping, and sexual violence. The Convention on the Rights of the Child states that a child is considered an individual under the age of 18. This definition can differentiate depending on social and cultural backgrounds. A thorough analysis on how an affected population defines children has to be taken in order to ensure that no child or a young person is not excluded from the humanitarian help.

Mechanisms of protections and psychosocial support

This topic is directed on families and communities in the way that the families will keep together during a migration crisis and teach others how to prevent the separation of children from their families, promoting appropriate care for children who were separated from their parents and other members of their family. Wherever possible, the family should hold together and enable

other people from a specific village or a support network to live in the same space. The support to the activities for self-help of a community includes, for example, women groups which would solve the matter of gender violence, groups of young people who would cooperate in the existence support, parent groups who support positive interactions with children and the care for parents of babies and special needs children, groups of young people who would spread information through social networks, groups who would work with men and women who lost their partners, elderly and disabled people. The mechanisms of dealing with community problem like corresponding funerals for different cultures, religious rituals and practices, cultural and social practices which are not harmful should be supported. If necessary, communities should encourage the organization of structured, supportive educational and protective activities for children with casual/informal means like areas which are suitable for children. Some of the culturally acceptable practices violate human rights (for example, the deprivation of female education, and the women genital mutilation.) and should not be supported.

Mechanisms of coordination

In this topic we will talk about the way to coordinate humanitarian and migration crises, which are, as a rule, under the coordination through the „cluster approach“, with groups of agencies that work in the same sector under a chief agency. The private sector, foreign, and national military are more and more a part of the effort to provide help and affect the coordination endeavors. The military brings a special expertise and resources, including security, logistics, transport and communication. However, their activities could blur an important difference between humanitarian, military or political goals and create future security threats. Every connection with the military should be within the humanitarian agencies, or it should be led by one according to accepted guidelines. Some of the agencies will hold a minimal dialog in order to ensure operational efficiency (e.g., The sharing of the information about the program), while others can establish stronger connections (e.g., the usage of military resources). In every case, humanitarian agencies have to

keep a clear difference with the military in order to avoid any questions about independence, credibility, safety and the approach of the agency to the affected population. The private sector can bring commercial efficiency, complementary expertise and resources to the humanitarian agencies. The sharing of information is needed in order to avoid any duplication and promote a good humanitarian practice. The private-humanitarian partnerships strictly have to be in favor of humanitarian goals. The unification of existing information is priceless for initial and fast assessment. A significant amount of information about the context (e.g., political, social, economic, security, natural environment and conflicts) and people (e.g., gender, age, health, culture, spirituality and education) is almost always available. The sources of the mentioned information include relevant ministries (e.g., data about health and data from the census), academic or research institutions, organizations in the community, as well as international humanitarian agencies present before the crisis. Preparation for crises and initiatives for early warnings, new movements in shared mapping based on web, group sources of resources and platforms of mobile devices (Ushahidi) generated, as well, data bases of relevant information. Representative assessment: Assessments which are based on the needs cover all of the catastrophe affected population. Special efforts are needed in order to evaluate people in areas which are difficult to reach, e.g., people who are not in camps, who are in less accessible geographical areas or in the host families. The same goes for people which are hard to approach, but often are in danger, like people with disabilities, elderly people, people who are bound to their homes, children and young people, who could be subject to gender violence. The sources of primary information include direct observation, focused group discussions, questionnaires and discussions with the broadest possible spectrum of people and groups (e.g., local authorities, male and female community leaders, elderly man and women, health personnel, teachers and other education workers, merchants and other humanitarian agencies). For some people can be hard or dangerous to talk openly. Talk with children separately, because there is a greater chance that they will not talk in front of adults and could put them in dan-

ger. In most cases, women and girls should be consulted in separate rooms. Humanitarian workers who collect systematic information from people who were abused or had their rights violated should have a special skill set in order to do it safely and conveniently. The gathering of information and control lists: Information about evaluation, including the movement of population and its number should be reviewed, validated and sent to as many sources as possible. If interdisciplinary evaluation in the beginning are not possible, attention should be paid to the connections with evaluations about other individual sectors, protection and interdisciplinary evaluations. Mutual interagency format of evaluation can be developed before the crisis or agreed during the reactions. In every case, the evaluation should explain the goals and methodology used, as well as generate impartial information about the influence of the crisis to those affected. Evaluation teams should, as far as possible, consist of women and men, specialists and experts, including those with skills in gathering of gender sensitive information and communication with children. The teams should include people who are familiar with the language/s and location, which are suitable for communication with people in a culturally accepted way. Security evaluation and the protection of the disaster affected population, as well as the host population should be carried out in every initial and further evaluation, identifying the threats of violence, and every form of coercion and deprivation of life means or basic human rights. Systems for people management depend on the agency and context, however managers and supervisors should be familiar with the People in Aid Code of Good Practice which includes policies and guidelines for planning, employment, management, learning and development, transition in the end of the contract, the international agencies and the duty assignment. Procedure in employment should be open and understandable for the personnel and applicants. This transparency includes the development and exchange of updated and relevant job descriptions for every working place and is necessary to establish diverse and competent teams. Existing teams can increase their suitability and diversity through new employments as needed. Fast expansion of personnel can lead to the employment of inexperienced

team members who should be supported by the more experienced staff. The development of the staff capacity can be limited. Through time and evaluation of the results, as well as the feedback of the staff, managers should be recognized and support the areas for learning and development. Readiness for disasters provides possibilities in identification and development of skills related to humanitarian work.

Management of field interventions

This topic will go through migration crises from the aspect of great disasters, different causes which are all present, and can endanger the life of people. It is very important that in the events of great disasters all available installations become activated according to corresponding management functions, in order to take over coordination, leadership and command of every force and activity in the protection and salvation of people, as well as the removal of individuals and the normalization of life. Integrated systems of management are based on the provision of coordinated answers in migration crises, which occurred in the events of disasters where different operational forces act, and the system provides a common platform and hierarchy where the experts and rescue teams can work together efficiently, no matter the ministry or agency they come from.

Management of the camp

This topic will cover the organization of the migration or refugee camp, a shelter for migrants or refugees. The camp is a great critical determinant for the accommodation of migrants or refugees in the initial phase of a migration crisis. Alongside basic accommodation, security, personal safety and protection from the climate should be secured, as well as promoting the protection on diseases. The accommodation in camps is very important for human dignity, to maintain family life in the community, as well as enabling the affected population to recover from the influence of the unforeseen situation which defined them as migrants. Migrant and refugee accommodations in camps or shelters demands an adequately covered space or shelter, heating device and ventilation as necessary, along with the access to basic services. The

reaction should use the information about the ability and wishes of migrants and refugees about the eventual return to the place where they lived, and start the process of recovery. When they are not in the condition, or do not want, to return, they should find a temporary or transitional solution for a shelter or settlement.

PROGRAM OF INTERNATIONAL SUMMER SCHOOL

MODULE – I: Demography and migration crises

Contents

Formal and social demography; Migrations in a broader social, economic and cultural context; Ethno-demography; Globalization; Historical and Demographical Aspects of migration crises in Southeast Europe; Historical and Demographical Aspects of the European migrant/refugee crises from 2010 to 2015. Balkan Countries and the migration/refugee crisis.

MODULE – II: Protection and humanitarian reaction

Contents

Regulations in the international humanitarian law, human and refugee rights; The right of the refugees to an asylum or shelter; The right of the refugees to protection and help which are reflected through the regulations of the international humanitarian laws, human and refugee rights; The protection of violence and coercion in any form; The protection of refugees in terms of the deliberate subtraction of survival means; The protection of children and young people from exploitation, kidnapping and sexual violence in exile; The protection of refugees in terms of traffickin.

MODULE – III: Mechanisms in integrity protection and psychosocial support

Contents

Support in terms of community self-help activities; The support of refugees in terms of exercising their rights; Support for healthcare and rehabilitation of refugees; Psychosocial support for vulnerable groups (children, young people, women, elderly people, people with disabilities); Cultural and social practices.

MODULE – IV: Field interventions management

Contents

Analysis of the civil protection systems; Integrated system sin intervention management; Principles of integrated management system (command, organizational structure, objects and resources, communication and information management, professionalism, the command transfer, modular organization, the position title; Information and communication systems, Human Resources.

MODULE – V: Coordination and management mechanisms

Contents

Common coordination mechanisms; Coordination roles; The military and private sector; Information before the crisis; Representative evaluations; Information and control list gathering; Security evaluation.

MODULE – VI: Camp management

Contents

Camp organization phases (establishment, maintenance and closure); Camp planning (strategic and physical, accommodation capacities and sanitary conditions, meals, water and electricity supply, medical and psychological help, safety and fire protection, information and press center); Functional areas (Operations, logistics, planning, information management, information coordination, security, public communication); Sources, forms and ways of refugee camp endangerment; Conformation of protection system in refugee camps; Accident, incident, disaster protection in refugee camps.

PARTICIPANT APPLICATION

Everyone interested in the Summer School – Security in Educational Institutions can apply via the online form available on www.summerschool.ba

For additional information regarding the Summer School application, you can contact the program coordinators:

For Bosnia and Herzegovina:

Faculty of Criminal Justice, Criminology and Security Studies at the University of Sarajevo

Ermina Bakić, Summer School coordinator

e-mail: ebakic@fkn.unsa.ba

Tel: 00387 (33) 561 243

For Macedonia:

Faculty of Philosophy Ss. At the Cyril and Methodius University of Skopje

Igor Panev, Summer School coordinator

e-mail: igor.panev@fzf.ukim.edu.mk

Tel: +389 78 29 78 72

For Croatia:

Ivan Nađ, PhD, Vice dean for education

e-mail: ivan.nadj@vvg.hr

Tel: 01 4952 121

SUMMER SCHOOL HOSTS

Faculty of Criminal Justice, Criminology and Security Studies at the University of Sarajevo

Admir Hadžikadunić, PhD

e-mail: ahadzikadunic@fkn.unsa.ba

Faculty of Philosophy at the Ss. Cyril and Methodius University of Skopje

Vančo Kenkov, PhD

e-mail: ancok@fzf.ukim.edu.mk

PRICE AND PAYMENT INSTRUCTIONS IS AVAILABLE ON www.summerschool.ba